

**Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027.
gadam uzraudzības komitejas sēdes**

PROTOKOLS

Rīgā

2024. gada 19. decembris

Nr. 9.3-25e/2/UK/2024

Tiešsaistē *Microsoft Teams* platformā

Sēdes sākums: 10:00

Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam (turpmāk – KLP SP) uzraudzības komitejas (turpmāk – Komiteja) sēdes dalībnieki:

Komitejas locekļi ar balsstiesībām:

N.p.k.	Institūcijas nosaukums, komitejas locekļa ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministrijas (ZM) Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore (LAAD) – Komitejas priekšsēdētāja	Liene Jansone
2.	ZM Tirgus un tiešā atbalsta departamenta direktors (TTAD) – Komitejas priekšsēdētājas vietnieks	Zigmārs Ķikāns
3.	ZM TTAD direktora vietniece	Ilona Kromāne
4.	Lauku atbalsta dienesta (LAD) direktors	Andris Grundulis
5.	LAD direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
6.	LAD direktora vietniece	Iveta Oša
7.	Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības nodaļas vecākais eksperts	Jevgēnijs Burovs <i>(Kristīnes Ancānes vietā)</i>
8.	Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības atbalsta departamenta direktora vietniece	Ilze Baltābola
9.	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vadītāja	Katrīna Doble <i>(Jevgēnijas Butņickas vietā)</i>
10.	VARAM Dabas aizsardzības departamenta direktore	Daiga Vilkaste
11.	Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta direktore	Laura Turlaja
12.	Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vadošā eksperte horizontālā principa koordinācijas un ieviešanas uzraudzības jautājumos	Inese Vilcāne
13.	Latvijas Pašvaldību savienības Padomniece vides aizsardzības jautājumos	Sandra Bērziņa
14.	Valsts meža dienesta (VMD) Meža resursu un pārvaldības departamenta direktore	Solvita Mūrniece
15.	Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs, Dienvidkurzemes novada pašvaldības domes priekšsēdētājs	Aivars Priedols
16.	Vidzemes plānošanas reģiona Teritorijas plānošanas nodaļas vadītāja	Ieva Kalniņa
17.	Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes loceklis, Preiļu novada domes priekšsēdētājs	Ārijs Vucāns

18.	Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs, Bauskas novada domes priekšsēdētājs	Aivars Okmanis
19.	Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomes loceklis, Siguldas novada pašvaldības domes priekšsēdētājs	Linards Kumskis
20.	Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) Dabas aizsardzības departamenta direktore	Gita Strode
21.	Vides konsultatīvās padomes (VKP) priekšsēdētājs	Juris Jātnieks
22.	VKP, Nodibinājuma "Latvijas Dabas fonds" (LDF) padomes priekšsēdētājs	Andrejs Briedis
23.	VKP pārstāvis, Latvijas Ornitoloģijas biedrības valdes priekšsēdētājs	Viesturs Ķerus
24.	Biedrība "Latvijas Lauku forums" padomes priekšsēdētāja	Daiga Gargurne
25.	Lauksaimniecības konsultatīvā padome (LKP) pārstāvis, Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes priekšsēdētājs	Guntis Gūtmanis
26.	Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes locekle	Dzintra Lejniece
27.	Biedrības "Latvijas dārznieks" valdes priekšsēdētāja vietniece	Marija Gailīte
28.	Biedrības "Latvijas Augļkopju asociācija" valdes priekšsēdētāja	Māra Rudzāte
29.	Biedrības "Gaļas liellopu audzētāju biedrība" valdes priekšsēdētājs	Raimonds Jakovickis
30.	Biedrības "Latvijas Sēklaudzētāju asociācija" (LSA) valdes loceklis	Mārtiņš Gaiķēns <i>(Jāņa Sietiņsona vietā)</i>
31.	Biedrības "Zemnieku saeima" (ZS) valdes loceklis	Mārtiņš Trons <i>(Jura Lazdiņa vietā)</i>
32.	Biedrības "Zemnieku saeima" (ZS) ārpolitikas eksperts	Valters Zelčs <i>(Mairas Dzelzkalējas-Burmistres vietā)</i>
33.	Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" (LLKA) ģenerāldirektors	Rolands Feldmanis
34.	Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" (LBLA) valdes priekšsēdētājs	Gustavs Norkārkliis
35.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Jauno Zemnieku klubs", valdes priekšsēdētājas vietnieks	Rūdolfs Pulkstenis
36.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka
37.	Biedrības "Latvijas Biškopības biedrība" valdes priekšsēdētājs	Guntars Melnis
38.	LKP pārstāvis, Pārstāvis, Biedrības "Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija" biedrs, kooperatīvās sabiedrības "Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienība" valdes priekšsēdētājs	Jānis Šolks

Komitejas locekļi ar padomdevēja tiesībām:

1.	Agroresursu un ekonomikas institūta Lauku attīstības novērtēšanas daļas vadītāja, pētniece	Elita Benga
----	--	--------------------

Komitejas locekļi – konsultanti:

1.	Eiropas Komisijas (EK) DG AGRI programmas vadītāja	Jolanta Miķelsone
2.	Eiropas Komisijas (EK) DG AGRI pārstāvis	Linas Visomirskis

Citi dalībnieki:

1.	ZM TTAD Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas (TMNEN) vadītāja	Indra Ruļuka
2.	ZM TTAD TMNEN vadītāja vietniece	Elīna Dimanta
3.	ZM TTAD Tirgus kopējās organizācijas nodaļas (TKON) vadītāja	Dace Freimane
4.	ZM TTAD TKON vecākā eksperte	Inese Ozola
5.	ZM LAAD departamenta direktora vietniece	Biruta Ingiļavičute
6.	ZM LAAD Valsts atbalsta plānošanas nodaļas (VAPN) vadītāja vietniece	Agrita Karlapa
7.	ZM LAAD VAPN vecākā eksperte	Inese Štromberga
8.	ZM LAAD Lauku attīstības fondu atbalsta nodaļas (LAFAN) vadītāja	Aiva Zvirbule
9.	ZM LAAD LAFAN vadītāja vietniece	Gunta Bāra
10.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Andra Karlsonē
11.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Dzintra Latkovska
12.	ZM LAAD Fondu uzraudzības un informācijas koordinācijas nodaļas (FUIKN) vadītāja	Natalja Silicka
13.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Monta Siliņa
14.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Agnese Purviņa-Praņevska
15.	ZM Lauksaimniecības departamenta Lopkopības un ciltsdarba nodaļas vadītāja vietniece	Ineta Lavrinoviča
16.	ZM Budžeta un finanšu departamenta Eiropas Savienības fondu finanšu vadības nodaļas vadītāja	Daina Siliņa
17.	ZM Nozares padomniece	Karīna Krūma
18.	LAD Eiropas Savienības Tiešo maksājumu departamenta direktors	Aigars Šmelis
19.	Biedrības “Latvijas Sēklaudzētāju asociācija” valdes loceklis	Jānis Sietiņsons
20.	LKP pārstāvis, Biedrības “Zemnieku saeima” valdes priekšsēdētājs	Juris Lazdiņš
21.	Bioloģisko Lauksaimnieku Kooperatīvās sabiedrības "Ekoloģisks.lv" valdes loceklis	Raitis Rodiņš
22.	Latvijas Biškopības biedrības valdes priekšsēdētājs	Valters Brusbārdis
23.	Biedrības “Latgales ražojošo lauksaimnieku apvienība” pārstāve	Līga Bernāne
24.	Nodibinājuma “Latvijas Dabas fonds” (LDF) politikas virziena vadītāja	Baiba Vitajevska-Baltvilka
25.	Nodibinājuma “Latvijas Dabas fonds” (LDF) padomes locekle, botāniķe, vides politikas eksperte	Lelde Enģele

26.	Kooperatīvās sabiedrības "JURGENSBURG AGRO" valdes priekšsēdētāja	Vivita Viksniņa
-----	---	-----------------

Komitejas locekļi ar balsstiesībām, kas nepiedalījās sēdē:

1.	Valsts kancelejas Direktora vietnieks valsts attīstības jautājumos, Pārresoru koordinācijas departamenta vadītājs	Pēteris Vilks
2.	Latvijas Meža īpašnieku biedrības valdes priekšsēdētājs	Arnis Muižnieks
3.	Kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīkls, SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" valdes priekšsēdētājs	Mārtiņš Cimermanis
4.	LKP pārstāvis, Biedrības "Lopkopības saimniecību asociācija" valdes loceklis	Jānis Miežītis
5.	LKP pārstāvis, Biedrības "Lauksaimnieku apvienība" valdes loceklis	Andris Gargurnis

1. Sēdes atklāšana, darba kārtības apstiprināšana

(L. Jansone)

Komitejas priekšsēdētāja informē par plānoto Komitejas sēdes darba kārtību, par to, ka sēdei tiek veikts gan audio, gan video ieraksts, lai nodrošinātu protokola sagatavošanu, kā arī par to, ka Komiteja ir lemttiesīga un tajā piedalās arī EK pārstāvji. Komitejas locekļiem iebildumu nav.

Komiteja nolēmj apstiprināt Komitejas sēdes darba kārtību (1.pielikums).

2. Grozījumi KLP SP 2023-2027

(L. Jansone, Z. Ķikāns, I. Kromāne)

ZM informē par priekšlikumiem grozījumiem KLP SP 2023.-2027. gadam (2., 3. un 4.pielikums).

ZM pārstāvji skaidro, ka Komitejas sēdē jāvienojas par KLP SP grozījumiem, tādējādi dodot mandātu ZM piedāvātos priekšlikumus iesniegt EK. Informē, ka pēc vienošanās ar Komitejas locekļiem par grozījumiem KLP SP, tie tiks iesniegti EK. ZM pārstāvji uzsver, ka pēc sarunām ar EK, grozījumos var tikt veikti precizējumi, ņemot vērā EK komentārus un uzstādījumus, bet nemainot ar Komitejas locekļiem saskaņoto grozījumu būtību. KLP SP Komiteja tiks informēta par gala lēmumiem un grozījumu redakciju.

Grozījumi tiešo maksājumu pamatnosacījumos un intervencēs:

ZM informē, ka saistībā ar Latvijas un citu Eiropas Savienības valstu lauksaimnieku protestiem, šā gada maijā stājās spēkā regula, kas paredz KLP SP noteikumu vienkāršošanu sākot ar 2025.gadu. Regula paredz svītrot Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa (turpmāk – LLVS) 8. standarta pirmo prasību, kas noteica pienākumu daļu aramzemes atvēlēt ar ražošanu nesaistītām platībām, tostarp papuvē esošu zemi, tā vietā īstenojot ekoshēmas atbalstu. Skaidro, ka jau šobrīd tiek īstenots ekoshēmas atbalsts par papuvēm, tomēr nepieciešams ieviest arī ekoshēmas atbalstu par ainavas elementiem. Šīs izmaiņas, savukārt, prasa arī korekcijas atbalsttiesīgā hektāra definīcijā.

ZM pārstāvis (Z. Ķikāns) pamatojoties uz Zemkopības ministrijas prezentāciju, sniedz informāciju par:

1) LLVS 8. standarta pirmās prasības, kas paredzēja pienākumu lauksaimniekiem daļu aramzemes atvēlēt ar ražošanu nesaistītām platībām vai iezīmēm, dzēšanu ņemot vērā *Regulas 2024/1468*¹ nosacījumus.

2) priekšlikumu KLP SP iestrādāt nosacījumus jaunai ekoshēmai TM4.3 “Ekoshēmas atbalsts par ainavu elementu izveidi un saglabāšanu” ņemot vērā *Regulā 2021/2115*² 31. panta 1a. punktā noteikto pienākumu dalībvalstīm izveidot ekoshēmas atbalstu, kas aptver ar ražošanu nesaistītu platību izveidošanu un uzturēšanu uz aramzemes un jaunu ainavas elementu veidošanu, aizstājot atcelto LLVS 8. standarta pirmo prasību, kas paredzēja pienākumu lauksaimniekiem daļu aramzemes atvēlēt ar ražošanu nesaistītām platībām. Skaidro, lai novērtētu intervences TM4.3 ieguldījumu, KLP SP tiek iekļauts jauns rezultātu rādītājs R.34³.

Pamatojoties uz lauksaimnieku nevalstisko organizāciju atzinumiem par jauno ekoshēmu TM4.3 un Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) norādījumiem, ka blakus aramzemei esošu ainavu elementu iekļaušana radīs pārmērīgu administratīvo slogu, kā arī ņemot vērā, ka ekoshēmas ietvaros paredzētie ainavu elementi jāiekļauj atbalsttiesīgajā platībā, nosakāms, ka atbalsta īstenošanai ņem vērā tikai tos ainavu elementus, kas ir aramzemes ieskauti. Uz doto brīdi mērķa platībā (104 036 ha) ir iekļauta aramzemes platībā, kurā ir vismaz 1% aramzemes ieskauti ainavas elementi, bet faktiskā platība var mainīties, atkarībā no lauksaimnieku intereses. Indikatīvais gada finansējuma apjoms ir 312 108 EUR, ņemot vērā LAD rīcībā esošo informāciju par ieskautajiem ainavas elementiem.

Lai nodrošinātu jaunās ekoshēmas TM4.3. finansēšanu, tiks veikta tiešo maksājumu finansējuma pārdale starp intervencēm 2025.-2027.gadam, attiecīgi samazinot gada ISIP finansējumu par 312 108 EUR un palielinot kopējo ekoshēmu atbalsta finansējumu par 312 108 EUR.

3) priekšlikuma izmaiņām «atbalsttiesīga hektāra» definīcijā.

Informē, ka saskaņā ar *Regulas 2021/2115*² 4 (b) ii) apakšpunktu ekoshēmas ietvaros paredzētie ainavu elementi jāiekļauj “atbalsttiesīga hektāra” platībā. Lai nodrošinātu lauku bloku platību stabilitāti un izvairītos no atšķirībām platību lielumos, ir nepieciešama vienota pieeja. Tādēļ tiek paredzēts, ka aramzemes “atbalsttiesīga hektāra” platībā iekļauj ne tikai ekoshēmu ietvaros paredzētos aramzemes ieskautos ainavu elementus, bet arī pārējos, kas ir identificēti LAD lauku bloku sistēmā, pat ja tie netiek pieteikti ekoshēmas atbalstam. Lai nodrošinātu, ka aizņemtās platības dēļ ainavas elementi nav dominējoši un būtiski nekaitē lauksaimnieciskās darbības sniegumam, tiek noteikts, ka kopējā aramzemes ieskautu ainavas elementu platība

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1468 (2024. gada 14. maijs), ar kuru attiecībā uz labiem lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa standartiem, klimata, vides un dzīvnieku labturības shēmām, KLP stratēģisko plānu grozījumiem, KLP stratēģisko plānu pārskatīšanu un attiecībā uz atbrīvošanu no kontroles un sodiem groza Regulu (ES) 2021/2115 un (ES) 2021/2116

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013

³ R.34 - Ainavas iezīmju saglabāšana: tādas lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) platības īpašsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības pārvaldīt ainavas iezīmes, tostarp dzīvžogus un kokus.

nepārsniedz DV noteiktu īpatsvaru, kurš nepārsniedz 20% no lauka bloka platības. Minētie ainavas elementi ir:

- pastāvīgas biodaudzveidības salas – nelieli, ražošanā neizmantoti nogabali ar dabisko veģetāciju, kur var būt arī koku un krūmu dzinumi;
- dīķi, ieskaitot arī piekrastes veģetāciju, kur var būt arī koku un krūmu dzinumi;
- koki, koku vai krūmu puduri, koku rindas ar vai bez ražošanā neizmantotām aizsargjoslām. Attiecīgie nogabali nav meži un nav iekļauti meža valsts reģistrā;
- akmeņu kaudzes.

Skaidro, ka tiek paredzēts, ka par ainavas elementu “atbalsttiesīga hektāra” platību tiek piešķirts ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts (turpmāk – ISIP), ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts, ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem vai maksājums mazajiem lauksaimniekiem. Pēc provizoriski pieejamiem datiem ISIP atbalsttiesīgā platībā platība varētu palielināties par aptuveni 5900 ha.

Rūdolfs Pulkstenis (LKP) jautā, kur tiks atrasts finansējums gadījumos, ja paredzētais finansējums tiks pārsniegts?

Zigmārs Ķikāns (ZM) atbild, ka ja ekoshēmas atbalstam tiks deklarēti vairāk hektāri nekā plānots, tiks samazināta atbalsta likme, nodrošinot minimālo likmi. Minimālās likmes nodrošināšanai paliks spēkā esošā kārtība, kas paredz finanšu līdzekļu pārdali no ISIP.

Mārtiņš Gaiķens (LSA) min, ka sēdē pārstāv sēklaudzētājus un ka nav atbalstāma atbalsttiesīga hektāra definīcijas maiņa plānošanas perioda vidū, šāda izmaiņa varētu samazināt platības, par kurām ir uzņemtas agrovides saistības. Mainīsies lauku platības, jo ne visi iepriekš apstiprinātie ainavas elementi tagad būs atbalsttiesīgi, iepriekš tika iekļauti arī pieguļošie ainavas elementi. Bažas ir par 20% īpatsvara nosacījumu attiecībā uz laukiem – ja ainavas elementi aizņems vairāk nekā 20%, vai tas nozīmē, ka tie vairs nebūs atbalsttiesīgi?

Indulis Āboliņš (LAD) skaidro, ka līdz šim sistēma bija daudz komplicētāka, iepriekš ainavas elements bija atbalsttiesīgs tikai, lai izpildītu LLVS 8. standartu. Ja kopējā platības summa pārsniedza 4%, tad vajadzēja samazināt ainavas elementu platību, veicot pārrēķinu. Piedāvātais risinājums par aramzemē ieskautiem ainavas elementiem būs vienkāršāk administrējams nekā tas bija pēdējos 2 gadus. Atbildot uz jautājumu par 20% īpatsvaru, saka, ka tas nenozīmē, ka viss lauks būs neatbalsttiesīgs. Tiks izņemti (izgriezti) tikai ainavas elementi, ja tiks pārsniegti 20%, līdz ar to bažas par neatbalsttiesīgu bloka platību tiek noņemtas.

Gustavs Norkārklis (LBLA) pauž nožēlu, ka vides lietām un biodaudzveidībai pieejam tikai no tehniskās un ekonomiskās puses, vēlētos plašāku ekoshēmu. Nav pieņemami, ka blakus esošie vai pieguļošie ainavas elementi vairs netiek ieskaitīti, tos vajadzētu iekļaut. Aicina mainīt nosaukumu no “ainavas elementi lauksaimniecības zemē” uz “ainavas elementi aramzemēm”, ja pasākums ietver tikai ainavas elementus, kas iekļaujas aramzemē.

Liene Jansone (ZM) skaidro, ka ZM meklē labākos un efektīvākos veidus, kā ieviest šīs jaunās prasības un aicina pie šī jautājuma pieiet konstruktīvi un atbalstīt priekšlikumu, ja tas, kā LAD pārstāvis iepriekš minēja, atvieglotu administrēšanu.

Indulis Āboliņš (LAD) atbildot saka, ka iepriekšējo gadu pieredze rāda, ka ekoshēmām ir samērā grūti prognozēt lauksaimnieku interesi un atbalsttiesīgās platības. Tādēļ aicina sākt ar šo, piesardzīgāku piedāvājumu un nākamajos gados izvērtēt iespēju paplašināt atbalstu vai nē.

Andrejs Briedis (VKP) pievienojas Gustavam, ka, skatoties uz nosacījumiem un budžetu, šis atbalsts šķiet visnemērķtiecīgākais pasākums, jo ierobežojam ainavas elementus 1% apmērā par ko tiek piešķirts atbalsts. Piebilde, ka ainavas elementi nedrīkst pārsniegt 20%, var piekrist, ka tā ir liela platība, jo varētu būt kaitējums ražošanai, tomēr no otras puses 1% dabas vērtības saglabāšanai ir nožēlojami mazs īpatsvars. Rosinātu maksāt nevis par visiem aramzemes hektāriem, kuros izpildīts 1% nosacījums, bet maksāt par ainavas elementu platībām, šādā veidā nodrošinot daudz mērķtiecīgāku atbalstu zemniekiem, kuri saskata ainavas elementu vērtību un kuri ir gatavi atvēlēt platības ainavu elementiem. Aicina noteikt saglabāšanas prasību kārtējā gadā un nākamā gadā līdzīgi, kā tas ir zālāju pasākumā.

Agita Hauka (LKP) ar ierakstu komentāru sadaļā, pauž atbalstu A. Brieža priekšlikumam.

Liene Jansone (ZM) min, ka šis ir solis, ar kuru mēs sākam, un mums ir vajadzīga pieredze, kā labāk un efektīvā ieviest šo pasākumu. Esam gatavi turpināt diskusijas par šo jautājumu, tomēr pašlaik esam ierobežoti laikā, jo šī prasība un regula ir jāievieš no 2025.gada, tāpēc sākam ar šo minimumu. Par otro ierosinājumu attiecībā uz saglabāšanu, vērtēsim.

Solvita Mūrniece (VMD) precizē 3.punktā pēdējo teikumu, ka mežu valsts reģistrā nav iekļauti visi meži, kuri ir reģistrēti valsts zemes dienesta nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, aptuveni 15%-17% platībām nav veikta pirmreizēja inventarizācija. Līdz ar to nepieciešams precizēt redakciju, ka attiecīgās platības nav reģistrētas kā meža platības nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, jo meža valsts reģistrā nav reģistrētas visas šīs platības.

Liene Jansone (ZM) pateicās Solvitai par priekšlikumu un atbild, ka to ZM ievērtēs, izstrādājot normatīvos aktus.

Indulis Āboliņš (LAD) atbildot uz Andreja Brieža komentāriem par ainavas elementu 20% īpatsvaru no lauka bloka platības – tas ir noteikts ar mērķi, lai nekaitē lauksaimnieciskās darbības sniegumam. Attiecībā uz 1% īpatsvaru – tas nozīmē, ka lauksaimniekam tiek maksāts, ja viņš izpilda vismaz 1%, un tas nav ierobežojums.

Guntis Gūtmanis (LKP) atgādina protestu būtību attiecībā uz 4% neražojošām platībām, kuras bija jāizņem no ražošanas, nesaņemot atbalstu pretī. Šajā gadījumā ir izstrādāts vispieņemamākais iespējamais variants, ar mazinātu administratīvo slogu. Paplašinot atbalsta shēmu, atkal atgriezīsimies pie smagām diskusijām, kur ņemt naudu. Piedāvātais ekoshēmas priekšlikums ir labs kompromiss, ko aicina atbalstīt.

Mārtiņš Trons (ZS) uzskata, ka ir izstrādāta salīdzinoši laba ekoshēma. Lai gan ir vēlme iekļaut lielākas platības un vairāk ainavu elementus, galvenā problēma ir finansējums. Finansējums tiek nodrošināts no ISIP, un jau šogad ISIP ir mazāks nekā paredzēts. Tāpat ir jāņem vērā, ka LAD jāspēj efektīvi noteikt un administrēt shēmu, izmantojot satelīt datus, īpaši salīdzinājumā ar ekoshēmas finansējumu. Norāda, ka tas neliedz paplašināt ekoshēmu, tomēr tas var tikt darīts no 2027.gadā. Atgādina, ka L. Enģele ir piedalījies diskusijā par ekoshēmas nosacījumiem. Aicina pārējos atbalstīt šo ZM priekšlikumu.

Liene Jansone (ZM) pauž, ka ZM ir gatava turpināt meklēt labākus risinājumus.

Valters Zelčs (ZS) papildinot kolēģi Mārtiņu, idejiski piekrīt Gustavam un Andrejam attiecībā uz atsevišķiem ainavas elementiem, kas iepriekš bija iekļauti, bet vairs nederēs. Sākotnēji arī bija līdzīga pozīcija, taču pēc vairākām diskusijām darba grupās saprot, ka šādi nosacījumi nepieciešami dēļ administratīvā sloga. Aicina atbalstīt esošo priekšlikumu, kas nerada būtisku administratīvo slogu LAD ainavas elementu identifikācijai.

Juris Jātnieks (VKP) piekrīt Andrejam un Gustavam, un pauž, ka īsti neizprot, kur veidojas administratīvais slogs, iekļaujot aramzemei piekļaujošos ainavas elementus.

Tā pat pauž, ka kritiski skatās uz “iekļaujošiem ainavas elementiem”, jo tas nozīmē, ka jāveic aparšanu ap tiem. Šādi iekļaujošie ainavas elementi dabā ir reti vai mākslīgi veidoti, kas no ekoloģiskās jēgas un principa nav labi un efektīvi.

Andrejs Briedis (VKP) komentāru sadaļā sniedz priekšlikumu, ka “*iespējams, ka pieguļošajiem elementiem var rēķināt garuma metrus ar platības koeficientu, līdzīgi kā ar kokiem*”.

Indulis Āboliņš (LAD) demonstrē bloku bildes un ar praktiskiem piemēriem norāda uz nepilnībām, kāpēc pirmajā ieviešanas gadā nebūtu jāatver diskusija par pieguļošajiem ainavas elementiem.

Liene Jansone (ZM) uzsver, ka tiešām ir jāmeklē vēl risinājumi, bet atgādina, ka Latvijai ir zemāki tiešie maksājumi, nekā citām Eiropas valstīm, līdz ar to tiešām jāizvērtē cik var atvēlēt vides mērķiem. Aicina pašlaik virzīties uz priekšu ar piedāvātajiem grozījumu priekšlikumiem.

Lelde Eņģele (LDF) norāda, ka esošais priekšlikums nav atbalstāms. Uzsver, ka atbalstā būtu jāiekļauj koki, kas atrodas blakus laukam un arī tādi ainavas elementi, kas atrodas starp vairākiem lauksaimniekiem. Pievienojas to viedoklim, kas norādīja, ka jāmaksā būtu par ainavas elementiem.

Viesturs Ķerus (VKP) uzsver kolēģu teikto par 1% - tas ir daudz par maz. Nav skaidra pamatojums, kāpēc sākuma punkts nevarētu būt 4%. Pasākumam pietrūkst mērķtiecības, vajag atbalstīt ainavas elementu platības. Nav pamatoti, ka ainavas elementiem jābūt tikai aramzemes ieskaitiem. Pauž, ka no LAD pārstāvja demonstrējuma saprot, ka ne tikai ainavu elementiem jābūt aramzemes ieskaitiem, bet arī jāatrodas viena lauka bloka ietvaros, kas tad vēl sašaurina tvērumu.

Zigmārs Ķikāns (ZM) pauž, ka 1 % vietā paredzēt 4% nav reālistiski, jo ainavas elementu nodrošināšanai tiek piedāvāti tikai 4 ainavas elementu veidi. Iepriekš 4% ietvēra arī papuves, grāvjus, laukmales u.c., kas nosedza lielāko daļu esošā LLVS 8 pirmās prasības izpildei.

Indulis Āboliņš (LAD) pauž, ka iepriekšējos gados lauksaimnieki nebija īpaši aktīvi, lai vispār ainavu elementus iezīmētu lauku reģistrā, kā slāni, jo daudz vienkāršāk 4% bija savākt ar saimniecības rīcībā esošajiem grāvjiem, tā pat arī tos bija iespējams sasniegt ar papuvēm, līdz ar to lauksaimnieku vēlme iezīmēt ainavu elementus bija maza. Mazāk kā puses ainavu elementi tika izmantoti, lai savāktu noteiktos 4%. Pašlaik piedāvātie ainavas elementi ietver lielāku risku (tos var izcirst vai novākt). Maksājums ir par to, kam ir lielākais risks, kā piemēru min, ka no koku krūmu pudura ir lielāka jēga nekā no papuvē atstātas platības.

Daiga Vilkaste (VARAM) pievienojas VKP pārstāvjiem un Andreja Brieža komentāriem, tomēr pauž, ka saprotu arī to, ka ir jāsāk ar kaut ko un tas ir labs sākums.

Mārtiņš Gaiķens (LSA) jautā, kurā brīdī lauksaimnieks redzēs, vai tiek izpildīts 1% nosacījums? Papildus pauž, ka no vides viedokļa, piekrīt vides pārstāvju teiktajam.

Indulis Āboliņš (LAD) pauž, ka LAD aņņemas līdz marta beigām ainavas elementus sazīmēt kartēs, provizoriski to skaits ir ap 20 tūkst. poligonu. Aizsargājošos ainavas elementus iegūs no DAP, savukārt par pārējiem kokiem, kas nav aizsargājami, informācija būs jāsniedz pašam lauksaimniekam. Janvārī LAD plāno rīkot *webināru*, lai informētu lauksaimniekus par tiem ainavas elementiem, kurus iezīmēs LAD, un kur būs nepieciešama paša lauksaimnieka iesaiste.

Rūdolfs Pulkstenis (LKP) nebūtu jāsteidzas iekļaut neidentificētās meža zemes meža reģistrā, jo jaunie lauksaimnieki daudzas no tām sakopj un vēlas atgriezt tās ražošanā. Lai pēc tam nav problēmas ar atmežošanas regulu. Ir piesardzīgs attiecībā uz ekoshēmas nosacījumu paplašinājumiem, nav gatavi vēl vairāk pārdalīt no ISIP finansējuma.

Gustavs Norkārklis (LBLA) pauž, ka jo lielāks procents, jo mazāka lauksaimnieka interese iesaistīties, tāpēc nevajadzētu palielināt uz 4%. Ar 1% var strādāt un virzīties un priekšu, taču nākotnē vajag šo priekšlikumu pilnveidot un uzlabot un iespējams pat nākamajā periodā par šo domāt daudz vairāk un plašāk. Nepatīk, ka tiek mainīta ainavas elementu definīcija par pieguļošajiem ainavas elementiem, būtu jāsaglabā pieguļošos ainavas elementus un jāiekļauj kā ISIP atbalsttiesīgus.

Viesturs Ķerus (VKP) komentāru sadaļā pauž viedokli *“klausoties komentārus, vēlreiz gribu pasvītrot nepieciešamību pēc pasākuma mērķtiecības - mērķim taču vajadzētu būt veicināt dabas daudzveidību, nevis vienkārši maksāt par esošo situāciju.”*

Indulis Āboliņš (LAD) skaidro, kāpēc ir izvēlēti iekļaujošie ainavas elementi - lai vienāda pieeja. Citādāk veidosies situācija, kur viens ainavas elements būs atbalsttiesīgs, bet cits nebūs. Tas radīs sajukumu, jo vēsturiski pieņemtie nosacījumi būs spēkā, bet jaunie, līdzīgi ainavas elementi, vairs nebūs atbalsttiesīgi.

Zigmārs Ķikāns (ZM) skaidro, ka tādas situācijas izveidojās dēļ LLVS 8 standarta, kas ainavas elementus lika ieskaitīt atbalsttiesīgajā platībā. Savukārt tagad šī prasība tiek dzēsta.

Rolands Feldmanis (LLKA) aicina pieturēties pie izstrādātā priekšlikuma.

Baiba Vitajevska-Baltvilka (LDF) jautā, kuri vides organizāciju viedokļi tika ņemti vērā izstrādājot ekoshēmu?

Zigmārs Ķikāns (ZM) skaidro, ka to viennozīmīgi ir grūti pateikt, jo diskusijas ir bijušas daudz, gana detalizētas un šis ir zināms kompromiss, ņemot vērā, kādi ir bijuši priekšlikumi un kādas ir tehniskas un praktiskas iespējas ieviest ekoshēmu, kā arī ņemot vērā lai būtu vienkāršošana un administratīvā sloga samazināšana.

Liene Jansone (ZM) skaidro, ka ZM izprot vides un bioloģisko lauksaimnieku izteiktos viedokļus, bet aicina ar šobrīd izstrādāto priekšlikumu virzīties uz priekšu un skatīties tālāk, kā virzāties un sasniedzam mērķi. Saprotams, ka šobrīd visu pušu intereses nevaram aizstāvēt, aicina pieņemt lēmumu par izstrādātajiem priekšlikumiem. Komitejas priekšsēdētāja aicina, ja kādas Komitejas loceklis ir ļoti pret šiem priekšlikumiem to izpaust.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus KLP SP par:

1. LLVS 8.standarta pirmās prasības, kas paredzēja pienākumu lauksaimniekiem daļu aramzemes atvēlēt ar ražošanu nesaistītām platībām vai iezīmēm, dzēšanu;
2. jaunas ekoshēmas TM4.3 “Ekoshēmas atbalsts par ainavu elementu izveidi un saglabāšanu” nosacījumiem un finansēšanu;
3. izmaiņām «atbalsttiesīga hektāra» definīcijā.

Andrejs Briedis (VKP) komentāru sadaļā jautā jautājumu un pauž viedokli *“Kad ZM plāno organizēt darba grupu par jaunās ekoshēmas pilnveidošanu, lai tā pēc būtības dotu kādu labumu dabas daudzveidībai? Neiebildu pret grozījumu tālāko virzību, respektējot ZM lūgumu un laika trūkumu šajā brīdī, bet ZM solījumu par pasākuma uzlabošanu uztveru nopietni.”*

Liene Jansone (ZM) atbild Andrejam Briedim komentāru sadaļā *“Ir jāredz pasākuma ieviešanas rezultāti, līdz ar to gada otrajā pusē organizēsim sarunas.”*

Grozījumi lauku attīstības nosacījumos un intervencēs:

- LA17 “Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija”

ZM skaidro, ka LA17 “Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija” ir jāpapildina ar iespēju daļēji kompensēt lauksaimniekiem apdrošināšanas polišu iegādi apdrošināšanai pret plēsēju radītajiem zaudējumiem. Informē, ka nepieciešami arī tehniskie grozījumi, jo ir jāprecizē iznākuma rādītāja O.9 definējums no “Atbalsta saņēmēji” uz “Atbalstītās darbības”.

Mārtiņš Trons (ZS) jautā vai ir skaidra definīcija jēdzienam “plēsējs”?

Lienes Jansone (ZM) skaidro, ka tas ir noteikumu jautājums, nevis KLP SP jautājums.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA17 “Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija”.

- LA20 “Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai”

ZM skaidro, ka LA20 “Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai” lai maksimāli mazinātu administratīvo slogu, jāpapildina ar iespēju piemērot vairākas vienkāršotās izmaksas. Plānots piemērot vienkāršotās izmaksas transporta, t.sk. degvielas, izmaksām atbilstoši metodikai.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA20 “Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai”.

- LA19 “Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana”

ZM skaidro, ka LA19 grozījumu priekšlikums paredz precizēt, ka lauku teritorijas definējums neattiecas uz vienkāršoto izmaksu “Jauniešu iniciatīva”, lai ir iespēja apmeklēt dažādus izglītojošus pasākumus pilsētās, papildus tiek precizēts, ka starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības atbalstu pamatojums par darbību īstenošanas teritoriju tiks sniegts attiecīgajā sadarbības projektā nevis stratēģijā.

Attiecībā uz iepriekš nosūtītajiem materiāliem ir precizējums – papildus bija paredzēts, ka starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu izsludina LAD nevis vietējās rīcības grupas, taču no EK ir norādījums, ka arī šajā gadījumā to nodrošina pašas vietējās rīcības grupas, tāpēc šo ZM grozījuma priekšlikumu atsaucam.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM grozījumu priekšlikumus LA19, ka lauku teritorijas definējums neattiecas uz vienkāršoto izmaksu “Jauniešu iniciatīva”, kā arī to, ka starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības atbalstu pamatojums par darbību īstenošanas teritoriju tiks sniegts attiecīgajā sadarbības projektā nevis stratēģijā.

Komiteja nolemj atbalstīt arī grozījuma priekšlikuma atsaukšanu par to, ka starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu izsludina LAD nevis vietējās rīcības grupas.

- *LA10.1 “Zaļās joslas”*

ZM skaidro, ka LA10.1 “Zaļās joslas” nepieciešams precizēt atbalsta bāzes elementus, t.i. svītrot atsauci uz intervences LA10.1 saikni ar LLVS 8 standartu.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA10.1 “Zaļās joslas”.

- *LA1.3 “Informatīvie pasākumi (Profesionālo zināšanu un prasmju pilnveide)”*

ZM informē, ka nepieciešams iestrādāt KLP SP Latvijas 2024. gada 30. augusta paziņojumu (notifikāciju) par intervenci LA1.3 “Informatīvie pasākumi (Profesionālo zināšanu un prasmju pilnveide)”.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus par LA1.3 “Informatīvie pasākumi (Profesionālo zināšanu un prasmju pilnveide)” t.i. 2024. gada 30. augusta paziņojuma (notifikāciju) iestrādāšanu KLP SP.

- *LA4.2 “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”*

ZM rosina precizēt indikatīvā plānotā publiskā finansējuma sadalījumu pa finanšu gadiem, paredzot Eiropas Lauksaimniecības Fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējuma izmaksu arī 2025. finanšu gadam, kā arī palielināta vienas vienības izmaksa - vidējā projekta summa.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA4.2 “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”.

- *LA18 “Pārtikas kvalitātes shēmas”*

ZM skaidro, ka LA18 “Pārtikas kvalitātes shēmas” atbilstoši 2024.gada kārtas faktiskajiem rezultātiem tiek palielināta plānotās vienības summas vērtība un palielināta maksimālās plānotās vidējās summas par vienību vērtība, kā arī samazināta izlaides rādītāja vērtība.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus LA18 “Pārtikas kvalitātes shēmas”.

- *KLP SP 5.pielikums par papildu valsts finansējumu*

ZM skaidro, ka nepieciešams precizēt KLP SP **5.pielikumu par papildu valsts finansējumu.**

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus KLP SP 5.pielikumā par papildu valsts finansējumu.

Grozījumi sektorālās intervencēs un atbalstā ražotāju organizācijām:

ZM piedāvā paplašināt augļu un dārzeņu, kā arī citu sektoru ražotāju organizācijas darbības programmas ietvarā atbalstāmo pasākumu klāstu. KLP SP intervences TKO1.1, TKO2.1.1, TKO2.2.1, TKO2.3.1, TKO2.4.1 un TKO2. tiek papildinātas ar atbalstāmu nemateriālo investīciju - tīmekļa vietnes un digitālie rīki, kā arī ar pasākumiem attiecībā uz pētniecības un eksperimentālām un inovatīvām ražošanas metodēm.

Lai paplašinātu citu sektoru ražotāju organizāciju atbalstāmo pasākumu klāstu, un padarītu pievilcīgāku atbalsta programmu atbilstīgiem kooperatīviem, ir jāprecizē atbalsta saņemšanas nosacījumi, paredzot to, ka turpmāk atbilstīgajiem kooperatīviem ir tiesības pretendēt arī uz atbalstu par investīcijām nemateriālos aktīvos. Jāprecizē arī nosacījumi intervenču īstenošanai, norādot atbalsta saņemšanas veidus atbilstoši EK regulējuma prasībām – starpmaksājuma (pēc īstenotās intervences), avansa maksājuma vai galējā maksājuma veidā (t.i., tiek precizēta terminoloģija).

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus sektorālās intervencēs.

Grozījumi horizontālajos jautājumos:

- *Grozījumi KLP SP 2.2.nodaļa*

ZM rosina virzīt apstiprināšanai grozījumus KLP SP 2.2.nodaļā un atjaunot vērtības konteksta rādītājiem (C.x), ņemot vērā pieejamo aktuālākos statistikas datus:

- C.01 (Lauku iedzīvotāju kopskaits — LEADER (R.38) (Persona)) un C.01b (Lauku iedzīvotāju kopskaits — pakalpojumiem un infrastruktūrai (R.41) (Persona)) precizēt vērtību no “673 853,00” uz “649 249,00” personas.

ZM arī informē, ka līdz šim brīdim ZM turpināja veikt arī neformālās konsultācijas ar EK par Latvijas KLP SP 3.pakotnes grozījumiem. Šo diskusiju rezultātā secināts, ka **Latvijai ir jāatsauc divi plānotie grozījumu priekšlikumi konteksta rādītājos C.12** (Kopējais lauku saimniecību skaits (Saimniecība)) **un C.23** (Kopējais liellopu vienību skaits, LU) jo EK uzskata, ka izmaiņas šajos konteksta rādītājos nedrīkst veikt, jo tas nozīmē arī izmaiņas starpposma mērķrādītājos, tostarp attiecībā uz slēgtajiem gadiem un mērķiem.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus KLP SP 2.2.nodaļa t.i. atbalstīt grozījumus C.01 un C.01b. konteksta rādītājos.

Komiteja nolemj atbalstīt grozījumu atsaukšanu konteksta rādītājos C.12 un C.23.

- *Grozījumi KLP SP 7.nodaļā “Pārvaldības un koordinācijas struktūru, un kontroles struktūru identifikācija”*

ZM aicina virzīt apstiprināšanai grozījumus KLP SP 7.nodaļā “Pārvaldības un koordinācijas struktūru, un kontroles struktūru identifikācija” precizējot informāciju par Vadošās iestādes un Kompetento kontroles iestāžu atbildīgajām personām, kā arī

dzēšot informāciju par Lauksaimniecības datu centru kā vienu no kontroles struktūrām, ņemot vērā Lauksaimniecības datu centra reorganizāciju no 2025.gada 1.janvāra.

Komiteja nolemj atbalstīt ZM ierosinātos grozījumus KLP SP 7.nodaļā “Pārvaldības un koordinācijas struktūru, un kontroles struktūru identifikācija”.

Sēdes noslēgums

Komitejas priekšsēdētāja pateicas dalībniekiem par dalību sēdē un pasludina sēdi par slēgtu.

Priekšsēdētāja

L. Jansone

Protokolēja

M. Siliņa

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU